

# แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓



เทศบาลตำบลเวียง  
อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

คำนำ

ปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีความจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขปัญหอย่างเร่งด่วน กระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่าง เช่น ขยะมูลฝอยไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ ต้นทางการบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพ และขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ขึ้น เพื่อขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนให้เกิดความต่อเนื่อง และเป็นไปตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ -๒๕๖๔)

เทศบาลตำบลเวียง จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ เพื่อการบริหารจัดการขยะโดยมีแนวทางแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในระยะยาวจะต้องสนับสนุนและขยายผลให้ประชาชนลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยจากระดับครัวเรือนโดยหลักการ ๓Rs (Reduce Reuse and Recycle) การคัดแยกขยะก่อนทิ้งในครัวเรือน จะช่วยลดปริมาณขยะในครัวเรือน และลดปัญหาขยะที่ตกค้างตามชุมชน อีกทั้งยังเป็นการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติลดการใช้พลังงานและลดมลพิษที่จะเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นมีความจำเป็นที่ประชาชนจะช่วยกันร่วมมือกันลดและแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียง ด้วยการคัดแยกขยะให้ถูกประเภทและนำวัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้เข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลเพื่อใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างคุ้มค่าและยั่งยืนต่อไป

เทศบาลตำบลเวียง  
ตุลาคม ๒๕๖๑

## ๑. หลักการและเหตุผล

คณะรัฐมนตรีได้มีมติจากการประชุมเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการจัดทำและนำเสนอแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) เพื่อเป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในภาพรวมของประเทศ และทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๐) ซึ่งนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์จันทร์ โอชา) ได้กล่าวในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ซึ่งเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยอย่างเป็นรูปธรรม และได้เร่งรัดมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย บูรณาการร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ "ประเทศไทยไร้ขยะ" ตามแนวทางประชารัฐ ระยะ ๑ ปี โดยใช้หลักการ ๓ Rs คือ การใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยในภาพรวมของประเทศลดร้อยละ ๕ จากอัตราการเกิดขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลเวียง เห็นความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันแก้ไขปัญหา จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศเพื่อใช้ประกอบในการดำเนินโครงการ และประกอบารขอรับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อที่จะสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงให้มีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่อง

## ข้อมูลพื้นฐาน

### ๑.ด้านกายภาพ

#### ๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

ที่ตั้งของเทศบาลตำบลเวียง ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของที่ว่าการอำเภอเชียงของ และอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเชียงของ โดยประมาณ ๑ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางจากที่ตั้งไปถึงอำเภอโดยประมาณ ๕ นาที และตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของศาลากลางจังหวัดเชียงราย มีระยะทางห่างจากศาลากลางจังหวัดเชียงราย โดยประมาณ ๑๓๗ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางจากที่ตั้งไปถึงจังหวัดเชียงราย โดยประมาณ ๒ ชั่วโมงครึ่ง มีพื้นที่ติดต่อกับพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลริมโขง	อำเภอเชียงของ	จังหวัดเชียงราย
ทิศตะวันออก	ติดกับพื้นที่ของเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ	อำเภอเชียงของ	จังหวัดเชียงราย
ทิศตะวันตก	ติดกับเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแซว	อำเภอเชียงแสน	จังหวัดเชียงราย
ทิศใต้	ติดกับพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสถาน	อำเภอเชียงของ	จังหวัดเชียงราย

เทศบาลตำบลเวียง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีพื้นที่ ๑๒๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๗๕,๐๐๐ ไร่

#### ๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของเทศบาลตำบลเวียง ส่วนใหญ่เป็นเนินภูเขาและที่ราบสูง บริเวณทิศตะวันตกามีความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ ๔๐๐-๑,๐๐๐ เมตร และค่อยๆลาดเทลงสู่พื้นที่ราบลุ่มทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของตำบล โดยมีแม่น้ำโขงซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญไหลขนานตลอดแนวด้านตะวันตกของตำบลและเป็นพรมแดนกั้นระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ภูเขาที่มีความสำคัญในตำบลประกอบด้วย “ดอยหม้อโอ” เป็นเทือกเขาสูงด้านทิศตะวันตกของตำบล เป็นต้นกำเนิดของลำห้วยหลายสาย ได้แก่ ห้วยเม็ง อยู่บริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของตำบลโดยมีห้วยเม็งแยงซ้าย ห้วยเม็งแยงขวา ห้วยหม้อโอและห้วยเม็งน้อย ไหลมาบรรจบบริเวณบ้านทุ่งน่าน้อย และบรรจบกับห้วยทุ่งทราย ก่อนไหลผ่านชุมชนบ้านทุ่งทรายก่อนไหลลงสู่ที่ราบลุ่ม ผ่านชุมชนบ้านทุ่งดุก บ้านสบสม บ้านหาดไคร้ แล้วจึงไหลลงสู่แม่น้ำโขงต่อไป และนอกจากนี้ยังมีลำห้วยกอก ซึ่งมีต้นกำเนิดจากดอยห้วยกอก ไหลผ่านชุมชนบ้านห้วยกอกและบ้านหัวเวียงก่อนไหลลงสู่แม่น้ำโขง

### ๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศมีลักษณะเป็นแบบกึ่งมรสุมเมืองร้อน โดยทั่วไปมี ๓ ฤดูกาล คือ

ฤดูฝน	เริ่มจาก	เดือนมิถุนายน	ถึง	เดือนกันยายน
ฤดูหนาว	เริ่มจาก	เดือนตุลาคม	ถึง	เดือนมกราคม
ฤดูร้อน	เริ่มจาก	เดือนกุมภาพันธ์	ถึง	เดือนพฤษภาคม

อุณหภูมิต่ำสุด ๔ องศาเซลเซียส สูงสุด ๓๖ องศาเซลเซียส เฉลี่ย ๓๐ องศาเซลเซียส

### ๑.๔ ลักษณะของดิน

ข้อมูลสภาพธรณีวิทยาตามเอกสารโครงการจัดทำข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่มระดับชุมชน ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ของกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ได้ให้ข้อมูลว่าในพื้นที่ตอนกลางส่วนใหญ่ประกอบด้วยหินในยุคเพอร์โม-ไทรแอสสิก ที่ประกอบด้วยหินทราย หินทรายเนื้อภูเขาไฟ หินปูนเนื้อดิน หินไรโอลิติกทัฟฟ์กึ่งแปรสภาพ หินดินดาน หินปูนสะสมเป็นเลนส์ หินเชิร์ตและหินปูนเนื้อไขปลา ส่วนตะกอนยุคปัจจุบันมักพบตามริมแม่น้ำโขง ได้แก่ ตะกอนในยุคควอเทอร์นารี ที่ประกอบด้วยตะกอนน้ำพา จำพวกทรายปนดินเหนียวและดินเหนียวปนทราย มีลูกรังและกรวดปนและตะกอน ที่ราบน้ำท่วมถึงจำพวกดินเหนียว มีชั้นทรายปนกรวดแทรกสลับเป็นกะเปาะ ซึ่งพบตามที่ราบติดแม่น้ำโขง สำหรับหินแกรนิตที่พบเป็นหินอัคนีชนิดไบโอไทต์แกรนิต เนื้อเป็นดอกขนาดใหญ่ พบเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ทางด้านทิศตะวันตกของตำบล

สำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินในตำบลเวียง พื้นที่บริเวณด้านทิศตะวันตกของตำบล ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ด้านตะวันออกเฉียงใต้ของตำบล มีลักษณะเป็นที่ราบที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นพื้นที่ทำการเกษตรกรรมในลักษณะนาข้าว ข้าวโพด และพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

### ๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

ตำบลเวียงมีแม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำสายสำคัญที่ไหลผ่าน เป็นเส้นแบ่งพรมแดนที่กั้นระหว่างไทย-สปป.ลาว เป็นเส้นทางสัญจรกับประเทศเพื่อนบ้านและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่ได้รับความนิยมเป็นที่รู้จักทั่วโลก นอกจากนี้ยังมีปลาน้ำจืดนานาชนิด โดยเฉพาะปลาบึก ปลาน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดที่พบในแม่น้ำโขงเพียง

แห่งเดียวในโลก และนอกจากแม่น้ำโขงแล้ว ยังคงมีลำห้วยอีกหลายสายที่แหล่งน้ำสายสำคัญหล่อเลี้ยงชีวิตของ ประชากรในตำบลเวียง ได้แก่ ห้วยเม็ง อยู่บริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของตำบลโดยมี ห้วยเม็งแงซ้าย ห้วยเม็ง แ่งขวา ห้วยหมูโอบและห้วยเม็งน้อย ไหลมาบรรจบบริเวณบ้านทุ่งน่าน้อย ที่ชาวบ้านเรียกกันว่าห้วยตอง และห้วย น้ำสม ไหลมาบรรจบกับห้วยทุ่งทราย ก่อนไหลผ่านชุมชนบ้านทุ่งทรายก่อนไหลลงสู่ที่ราบลุ่ม ผ่านชุมชนบ้านทุ่งดุก บ้านสบสม บ้านหาดไคร้ แล้วจึงไหลลงสู่แม่น้ำโขงต่อไป และนอกจากนี้ยังมีลำห้วยกอก ซึ่งมีต้นกำเนิดจากคอย ห้วยกอก ไหลผ่านชุมชนบ้านห้วยกอกและบ้านหัวเวียงก่อนไหลลงสู่แม่น้ำโขง

## ๑.๖ ลักษณะของไม้และป่าไม้

ตามรายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า ซึ่งประกอบด้วย ป่าเบญจพรรณ และป่าเต็งรัง ปัจจุบันมีการบุกรุกที่ป่าเพื่อการทำไร่มากขึ้น ทำให้พื้นที่ป่าไม้ลดลงอย่างรวดเร็ว

## ๒.ด้านการเมือง/การปกครอง

### เขตการปกครอง

หมู่บ้านที่อยู่ในเขตพื้นที่ ครอบคลุมพื้นที่หมู่บ้านทั้งที่เป็นพื้นที่เต็มและไม่เต็มหมู่บ้าน จำนวน ๑๑ หมู่บ้าน แบ่งตามเขตการเลือกตั้ง ดังนี้

หมู่ที่	บ้าน	ชื่อ-สกุล ผู้ใหญ่บ้าน	พื้นที่ของหมู่บ้าน (ไร่-งาน-ตร.วา)	ละติจูด	ลองจิจูด
<b>เขตเลือกตั้งที่ ๑</b>					
๑	บ้านหัวเวียง	นายพิชิต อินโน	๘๓๕-๐-๗๓	๒๐.๒๗๒๓๘	๑๐๐.๔๐๕๑๓
๑๔	บ้านห้วยกอก	นายสมศักดิ์ เนาฤทธิ์	๔,๔๐๙-๓-๕๓	๒๐.๒๘๖๔๙	๑๐๐.๓๙๑๓๒
๖	บ้านห้วยเม็ง	นายสุรเดช หงษ์คำ	๑๓,๖๕๘-๓-๘๑	๒๐.๒๙๘๒๐	๑๐๐.๓๘๓๑๗
๕	บ้านทุ่งทราย	นายบุญร่วม จองแก	๓,๔๓๘-๑-๘๐	๒๐.๒๖๑๔๗	๑๐๐.๓๖๗๐๙
๑๑	บ้านทุ่งน่าน้อย	นายศรัชัย แซ่เหื้อ	๑๕,๕๓๗-๐-๖๔	๒๐.๒๖๓๙๑	๑๐๐.๓๔๑๒๕
<b>เขตเลือกตั้งที่ ๒</b>					
๑๓	บ้านทุ่งพัฒนา	นายบุญมี แซ่เจียง	๒,๗๑๗-๐-๑๒	๒๐.๒๖๓๘๘	๑๐๐.๓๗๓๑๑
๘	บ้านเวียงแก้ว (ไม่เต็มพื้นที่)	นายรัฐพัฒน์ เกตุโสภา	๕๓๐-๓-๖๔	๒๐.๒๖๕๙๕	๑๐๐.๔๐๔๐๘
๓	บ้านสบสม (ไม่เต็มพื้นที่)	นางสาลินี สุวรรณเนตร	๒,๕๖๓-๐-๖๓	๒๐.๒๗๓๙๐	๑๐๐.๓๖๑๑๘
๔	บ้านทุ่งดุก	นายสมเพชร ยงยืน	๕,๐๒๒-๐-๙๐	๒๐.๒๔๙๒๗	๑๐๐.๓๙๒๔๓
๑๐	บ้านโจ๊ก	นายสมนึก คหะบตี	๖,๐๖๙-๓-๕๗	๒๐.๒๔๙๗๖	๑๐๐.๔๑๔๒๑
๙	บ้านดอนมหาวัน	นายประยุทธ โพธิ์	๔,๘๓๓-๓-๘๙	๒๐.๒๒๓๗๑	๑๐๐.๔๕๐๐๑

### ๓.ประชากร

#### ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

หมู่ที่	บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน	ความหนาแน่นคน/ ครัวเรือน
๐	ทะเบียนบ้าน กลาง	๑๕	๘	๒๓	๒	๑๒
๑	หัวเวียง	๖๐๖	๖๑๖	๑,๒๒๐	๕๙๔	๒
๓	สับสน	๑๕๕	๑๘๑	๓๓๖	๒๒๗	๒
๔	ทุ่งดุก	๓๐๒	๓๔๘	๓๑๕	๖๕๐	๒
๕	ทุ่งทราย	๒๒๕	๒๓๗	๔๖๒	๑๘๓	๓
๖	ห้วยเม็ง	๓๙๓	๔๒๐	๘๑๓	๓๒๙	๒
๘	เวียงแก้ว	๓๑	๒๒	๕๓	๓๙	๑
๙	ดอนมหาวัน	๓๔๒	๓๔๖	๖๘๘	๔๗๕	๑
๑๐	โจ้โก้	๕๑๕	๕๕๔	๑,๐๖๙	๘๒๖	๑
๑๑	ทุ่งน่าน้อย	๘๔๓	๘๔๙	๑,๖๙๒	๓๑๓	๕
๑๓	ทุ่งพัฒนา	๑๐๔๓	๙๔๘	๑,๙๙๑	๔๕๙	๔
๑๔	ห้วยกอก	๒๑๘	๒๑๑	๔๒๙	๑๕๑	๓
	รวม	๔,๖๘๘	๔,๗๔๐	๙,๑๒๘	๓,๙๑๓	

ที่มาข้อมูล : สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลเวียง ณ ตุลาคม ๒๕๖๒

### ๔.สภาพทางสังคม

#### ๔.๑ การศึกษา

ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงมีสถานศึกษา ดังนี้

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหัวเวียง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยเม็ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอนมหาวัน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งน่าน้อย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งพัฒนา๑ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งพัฒนา๒

๒. โรงเรียนระดับประถมศึกษาของรัฐ จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านหัวเวียง (โกศลวิทยุ) , โรงเรียนอนุบาลทุ่งทรายพัฒนา สพฐ. , โรงเรียนบ้านห้วยเม็งประชาวิทยุ, โรงเรียนบ้านดอนมหาวัน และโรงเรียนบ้านทุ่งน่าน้อย

๓. โรงเรียนระดับประถมศึกษาของเอกชน จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนพระกุมารเยซู เชียงของ และโรงเรียนลูกรักเชียงของ

๔. โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐ จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเชียงของวิทยาคม

๕. โรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนลูกรักเชียงของ

#### ๔.๒ สาธารณสุข

มีสถานพยาบาลตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียง จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเชียงของ

#### ๔.๓ อาชญากรรม

ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียง ไม่พบว่ามีกรกระทำให้เกิดความเดือดร้อน เสียหาย ต่อ ทรัพย์สิน หรือ บุคคล เช่น การฆ่าคนตาย ปล้นทรัพย์ ช่มชู้ เป็นต้น

#### ๔.๔ ยาเสพติด

พื้นที่เทศบาลตำบลเวียง เป็นพื้นที่ที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน มีเส้นทางการคมนาคมที่สามารถ เชื่อมโยงได้หลายเส้นทาง ทั้งทางบกและทางน้ำ ดังนั้น สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด ยังคงพบอยู่บ้าง

#### ๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

เทศบาลตำบลเวียง ปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศทุก วัย โดยดำเนินการผ่านนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น ครอบคลุมทั้งด้านอาชีพ ด้านการศึกษา และด้านสวัสดิการ สังคมสงเคราะห์

### ๕.ระบบบริการพื้นฐาน

#### ๕.๑ การคมนาคม

เส้นทางการคมนาคมที่สามารถใช้เป็นเส้นทางเดินทางเข้าสู่จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วยหลายเส้นทาง ดังนี้

- เส้นทางหลวงสาย ๑๐๒๐ จังหวัดเชียงราย – อำเภอเทิง – อำเภอเชียงของ สภาพ ฝัวจจรลาดยางแอสฟัลท์ ระยะทาง ๑๓๗ กิโลเมตร
- เส้นทางถนนพหลโยธิน จังหวัดเชียงราย - อำเภอแม่จัน – อำเภอเชียงแสน ระยะทาง ๖๐ กิโลเมตร สภาพฝัวจจรลาดยางแอสฟัลท์ และเส้นทางหลวงหมายเลข ๑๑๒๙ อำเภอเชียงแสน – อำเภอเชียงของ ระยะทาง ๕๕ กิโลเมตร สภาพฝัวจจรลาดยางแอสฟัลท์ รวมระยะทาง ๑๑๕ กิโลเมตร
- เส้นทางถนนพหลโยธิน จังหวัดเชียงราย – อำเภอแม่จัน สภาพฝัวจจรลาดยาง แอสฟัลท์ และเส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๘ อำเภอแม่จัน – บ้านกิวพร้าว สภาพฝัวจจรลาดยาง แอสฟัลท์ และเส้นทางหลวงหมายเลข ๑๑๗๔ บ้านกิวพร้าว – บ้านสถาน สภาพฝัวจจรลาดยางแอสฟัลท์ และเส้นทาง หลวงหมายเลข ๑๐๒๐ บ้านสถาน – อำเภอเชียงของ สภาพฝัวจจรลาดยางแอสฟัลท์รวมระยะทาง ๑๑๘ กิโลเมตร
- เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๒๐ จังหวัดเชียงราย – บ้านห้วยดอย สภาพฝัวจจรลาด ยางแอสฟัลท์ เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๒๐ บ้านต้า – อำเภอเชียงของ สภาพฝัวจจรลาดยางแอสฟัลท์ รวม ระยะทาง ๑๑๔ กิโลเมตร

- เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๒๐ จังหวัดเชียงราย – บ้านหัวดอย สภาพผิวจราจรลาดยางแอสฟัลท์ เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๒๐ บ้านสถาน – อำเภอเชียงของ สภาพผิวจราจรลาดยางแอสฟัลท์ รวมระยะทาง ๑๐๕ กิโลเมตร

- เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๑๗๓ จังหวัดเชียงราย – อำเภอเวียงชัย – บ้านแม่บง สภาพผิวจราจรลาดยางแอสฟัลท์ เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๘ บ้านแม่บง – บ้านแก่น สภาพผิวจราจรลาดยางแอสฟัลท์ เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๑๗๔ บ้านแก่น – บ้านสถาน สภาพผิวจราจรลาดยางแอสฟัลท์ เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๒๐ บ้านสถาน – อำเภอเชียงของ สภาพผิวจราจรลาดยางแอสฟัลท์ รวมระยะทาง ๙๘ กิโลเมตร

## ๕.๒ การไฟฟ้า

ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเชียงใหม่ สามารถบริการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าได้อย่างเพียงพอและเต็มพื้นที่ จำนวนครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลเวียง มีไฟฟ้าใช้ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของครัวเรือนทั้งหมด

## ๕.๓ การประปา

หมู่บ้านในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียง มีการใช้ระบบประปา ดังนี้

- หมู่บ้านที่สามารถใช้บริการน้ำประปาส่วนภูมิภาค ได้แก่ บ้านหัวเวียง หมู่ที่ ๑ , บ้านสบสม หมู่ที่ ๓ , บ้านทุ่งดุก หมู่ที่ ๔ , บ้านเวียงแก้ว หมู่ที่ ๘ , บ้านดอนมหาวัน หมู่ที่ ๙ , บ้านใจโก้ หมู่ที่ ๑๐ และบ้านทุ่งพัฒนา หมู่ที่ ๑๓ (ไม่เต็มพื้นที่)

- หมู่บ้านที่ใช้ระบบประปาหมู่บ้าน ได้แก่ บ้านทุ่งทราย หมู่ที่ ๕ , บ้านห้วยเม็ง หมู่ที่ ๖ , บ้านใจโก้ หมู่ที่ ๑๐

- หมู่บ้านที่ใช้ระบบประปาภูเขา ได้แก่ บ้านทุ่งน่าน้อย หมู่ที่ ๑๑ , บ้านทุ่งพัฒนา หมู่ที่ ๑๓ (บางส่วน) , บ้านห้วยกอก หมู่ที่ ๑๔

## ๕.๔ โทรศัพท์

การให้บริการโทรศัพท์ในเขตพื้นที่ มีทั้งระบบประจำที่(ระบบบ้าน) และระบบเคลื่อนที่ แต่ยังไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง เช่น หมู่บ้านทุ่งน่าน้อย บางจุดยังไม่สามารถใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้

## ๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

ประชาชนยังคงใช้บริการ ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอเชียงของเป็นหลัก ในการติดต่อสื่อสารและการขนส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งที่ทำการไปรษณีย์อำเภอเชียงของสามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง

## ๖.ระบบเศรษฐกิจ

### ๖.๑ การเกษตร



พื้นที่ส่วนมาก เป็นพื้นที่ราบเชิงเขา การเกษตรกรรมส่วนมากจะเป็นการปลูกพืชยืนต้น เช่น สวนผลไม้ สวนยางพารา เกือบทั้งหมด แต่ก็มีเกษตรกรรมที่ปลูกพืชอื่นๆ เช่น นาข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง ด้วยเช่นกัน

## ๖.๒ การประมง

มีการทำการประมงตามแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำโขง และส่วนมากเป็นการประมงตามธรรมชาติ

## ๖.๓ การปศุสัตว์

การเลี้ยงสัตว์ส่วนมากเป็นการเลี้ยงเป็นรายย่อยควบคู่ไปกับการประกอบอาชีพด้านอื่น เป็นการเลี้ยงตามธรรมชาติเป็นหลัก

## ๖.๔ การบริการ

- ร้านอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน ๓๑ แห่ง
- ร้านเสื้อผ้าอาภรณ์ เครื่องนุ่งห่ม จำนวน ๓ แห่ง
- ร้านตัดผม และร้านเสริมสวย จำนวน ๘ แห่ง
- ร้านรถยนต์ เครื่องเหล็ก อะไหล่รถยนต์ จำนวน ๔ แห่ง
- โรงแรม รีสอร์ท และเกสเฮาส์ จำนวน ๘ แห่ง
- ร้านขายของชำ จำนวน ๖๐ แห่ง
- ร้านซักอบรีด จำนวน ๒ แห่ง
- ห้างสรรพสินค้า จำนวน ๑ แห่ง

## ๖.๕ การท่องเที่ยว

- น้ำตกห้วยเม็ง ตั้งอยู่บ้านห้วยเม็ง หมู่ที่ ๖
- น้ำตกห้วยตอง ตั้งอยู่บ้านทุ่งน่าน้อย หมู่ที่ ๑๑ ตำบลเวียง เป็นน้ำตกที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์และเป็นธรรมชาติอยู่มาก
- หนองบัวหลวง ตั้งอยู่บ้านโจโก้ หมู่ที่ ๑๐ มีลักษณะเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีขนาดกว้างมาก มีทิวทัศน์ที่สวยงาม
- สวนสาธารณะปลาบึก ๗ สี ตั้งอยู่บริเวณท่าเรือบั้ง บ้านหัวเวียง หมู่ที่ ๑ ตำบลเวียง มีจำนวน ๒ ท่า เป็นจุดผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สามารถมองเห็นทิวทัศน์ริมฝั่งแม่น้ำโขง เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

## ๖.๖ อุตสาหกรรม

ไม่มีพื้นที่ที่เป็นเขตอุตสาหกรรมโดยเด่นชัด มีเพียงการทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน ซึ่งเป็นการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดเล็กและไม่ปรากฏเด่นชัด

## ๖.๗ การพานิชและกลุ่มอาชีพ

เนื่องจากพื้นที่ส่วนมากของเทศบาลตำบลเวียง เป็นแหล่งชุมชนเมืองประกอบกับเป็นเมืองชายแดน และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดเชียงราย จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจการพาณิชย์ ส่วนมากเป็นการดำเนินธุรกิจการค้า การบริการและการท่องเที่ยว

สำหรับกลุ่มอาชีพมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเรื่อรับจ้างบ้านหัวเวียง กลุ่มสามล้อเครื่องรับจ้างบ้านหัวเวียง กลุ่มงานหัตถกรรมฝีมือบ้านสบสม กลุ่มกล้วยฉาบบ้านทุ่งดุก กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า บ้านทุ่งทราย กลุ่มแปรรูปผลไม้บ้านห้วยเม็ง กลุ่มผักปลอดสารพิษบ้านใจโก้ กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าขนเผ่าม้งบ้านทุ่งน่าน้อย กลุ่มปักผ้าขนเผ่าม้งบ้านทุ่งน่าน้อย กลุ่มแปรรูปผลไม้บ้านทุ่งน่าน้อย กลุ่มปักผ้าขนเผ่าม้งบ้านทุ่งพัฒนา กลุ่มปลูกสับปะรดบ้านทุ่งพัฒนา กลุ่มจักสานไม้ไผ่บ้านห้วยกอก กลุ่มเหล้าอุ้บ้านห้วยกอก

## ๖.๘ แรงงาน

ประชากรวัยแรงงานในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียง มีปริมาณเพียงพอต่อการจ้างงานในพื้นที่ และมีบางส่วนได้ไปทำงานนอกพื้นที่ ดังนั้นจึงไม่ค่อยปรากฏว่ามีแรงงานจากต่างถิ่นหรือจากประเทศเพื่อนบ้าน เข้ามาทำงานในพื้นที่

## ๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

### ๗.๑ การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ แต่ชาวไทยภูเขาและประชากรส่วนน้อยนับถือศาสนาคริสต์ และอื่นๆ

### ๗.๒ ประเพณีและงานประจำปี

ลักษณะขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นแบบล้านนา โดยมีลักษณะเด่นในด้านภาษาพูด การแต่งกาย การปฏิบัติตามประเพณีดั้งเดิม และการก่อสร้างบ้านเรือนและที่อยู่อาศัย ซึ่งยังคงมีการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีดังกล่าวไว้อย่างต่อเนื่องและเป็นเอกลักษณ์ของชาวล้านนา

### ๗.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาและภาษาท้องถิ่น ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายตามชาติพันธุ์ เช่น หมู่บ้านห้วยเม็งเป็นหมู่บ้านไทยลื้อใช้ภาษาไทยลื้อในการสื่อสารจนกระทั่งถึงปัจจุบัน บ้านห้วยกอกเป็นหมู่บ้านชนเผ่าขมุ ใช้ภาษาขมุเป็นภาษาถิ่น บ้านหัวเวียงและบ้านทุ่งทราย มีหลากหลายชาติพันธุ์ จึงใช้ทั้งภาษาไทยพื้นเมือง ไทยลาว และภาษาขมุ บ้านทุ่งพัฒนาและบ้านทุ่งน่าน้อยเป็นหมู่บ้านชนเผ่าม้งใช้ภาษาม้งในการสื่อสาร บ้านเวียงแก้ว บ้านสบสม บ้านทุ่งดุก บ้านใจโก้ และบ้านดอนมหาวัน ใช้ภาษาไทยพื้นเมืองในการสื่อสาร

สำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ปรากฏเด่นชัดมีหลากหลายตามชาติพันธุ์ เช่น การใช้สมุนไพรในการรักษาการเจ็บป่วย การประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ การทอผ้า การทำไม้กวาดดอกหญ้า การจักสานไม้ไผ่ การประดิษฐ์โคมไฟจากไม้ไผ่ การปลูกผลไม้ การเสียบกิ้ง เป็นต้น

### ๗.๔ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

สินค้าพื้นเมือง ได้แก่ พืชผักและผลไม้ในพื้นที่ เช่น มะไฟ ส้มเขียวหวาน สับปะรดทุเรียน เงาะ มังคุด ส่วนของที่ระลึก ได้แก่งานหัตถกรรมฝีมือ เช่น ผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง กระเป๋าย่ามไทยลื้อ ผ้าทอไทยลื้อ เป็นต้น

## ๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

### ๘.๑ น้ำ

แม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำสายสำคัญที่ เป็นเส้นแบ่งพรมแดน กั้นระหว่างไทย-สปป.ลาว เป็นเส้นทางสัญจรกับประเทศเพื่อนบ้านและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นแม่น้ำสายสำคัญทั้งเชิงธรรมชาติและเชิงวิถีชีวิต และแม้ว่าปัจจุบันระดับน้ำในแม่น้ำโขงจะขึ้นลงไม่เป็นไปตามธรรมชาติและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนแต่ประชาชนก็ยังคงให้ความสำคัญและพึ่งพิงแม่น้ำโขงเป็นหลัก และนอกจากแม่น้ำโขงแล้ว ยังคงมีลำห้วยอีกหลายสายที่แหล่งน้ำสายสำคัญหล่อเลี้ยงชีวิตของประชากรในตำบลเวียง ได้แก่ ห้วยเม็ง อยู่บริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของตำบลโดยมี ห้วยเม็งแง่ซ้าย ห้วยเม็งแง่ขวา ห้วยหม้อโอและห้วยเม็งน้อย ไหลมาบรรจบบริเวณบ้านทุ่งน่าน้อย ที่ชาวบ้านเรียกกันว่าห้วยตอง และห้วยน้ำสม ไหลมาบรรจบกับห้วยทุ่งทราย ก่อนไหลผ่านชุมชนบ้านทุ่งทรายก่อนไหลลงสู่ที่ราบลุ่ม ผ่านชุมชนบ้านทุ่งดุก บ้านสบสม บ้านหาดไคร้ แล้วจึงไหลลงสู่แม่น้ำโขงต่อไป และนอกจากนี้ยังมีลำห้วยกอก ซึ่งมีต้นกำเนิดจากตอยห้วยกอก ไหลผ่านชุมชนบ้านห้วยกอกและบ้านหัวเวียงก่อนไหลลงสู่แม่น้ำโขง ซึ่งสภาพแหล่งน้ำดังกล่าวข้างต้นปัจจุบันมีสภาพตื้นเขินและมีน้ำเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

### ๘.๒ ป่าไม้

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า ซึ่งประกอบด้วย ป่าเบญจพรรณ และป่าเต็งรัง ปัจจุบันมีการบุกรุกที่ป่าเพื่อการทำไร่มากขึ้น ทำให้พื้นที่ป่าไม้ลดลงอย่างรวดเร็ว

### ๘.๓ ภูเขา

ภูเขาในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียง เป็นภูเขาที่มีความลาดชันไม่มากนัก สภาพความสมบูรณ์ของป่าไม้คงเหลืออยู่น้อยมาก พื้นที่บนภูเขาสวนมากถูกบุกรุกเข้าไปทำไร่ทำสวนและปลูกพืชเชิงเดี่ยว

### ๘.๔ คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

โดยภาพรวมแล้วคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ พื้นที่ป่ายังคงถูกบุกรุกแล้วอาจทำไร่สวนและปลูกพืชเชิงเดี่ยว ปริมาณน้ำในแม่น้ำลำห้วยลำธารต่างๆ มีปริมาณเหลือน้อยมาก จนไม่สามารถใช้ในการเกษตรได้อย่างเพียงพอ อีกทั้งยังเกิดตะกอนทับถมในแม่น้ำลำห้วยลำธารจนตื้นเขิน สำหรับคุณภาพของดินมีสภาพเสื่อมโทรมเป็นอย่างมาก ซึ่งสาเหตุหลักน่าจะเป็นการใช้สารเคมีในการเกษตร

## บทที่ ๒

### ข้อมูลพื้นฐานการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลเวียง

ความเป็นมา

บ่อทิ้งขยะของเทศบาลตำบลเวียง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ บ้านหัวเวียง ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ มีพื้นที่ทั้งหมด ๒๔.๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่บ่อทิ้งขยะ ๙ ไร่ (จำนวน ๔ บ่อ) เดิมมีสภาพเป็นบ่อดินขนาดกว้างประมาณ ๔ ไร่ ลึกโดยประมาณ ๑๕ เมตร และเมื่อประมาณปี ๒๕๓๖ สุขาภิบาลเวียงเชียงของ (ปัจจุบันเป็นเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ) อำเภอเชียงของ ได้ขออนุญาตทำการนอกเขตโดยนำขยะในเขตโดยที่นำขยะในเขตพื้นที่ของสุขาภิบาลเวียงเชียงของมาทิ้งในบ่อดินดังกล่าว จึงทำให้เกิดเป็นบ่อทิ้งขยะตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ ก็ได้ใช้บ่อทิ้งขยะของเทศบาลตำบลเวียงตั้งแต่สมัยที่เป็นสุขาภิบาลจนถึงปัจจุบัน และเทศบาลตำบลเวียงได้เริ่มมีการให้บริการเก็บขนขยะในพื้นที่ของตนเองและใช้บ่อทิ้งขยะเป็นบ่อกำจัดขยะในพื้นที่ เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบัน

## นิยามความหมายและประเภทของขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย สามารถแบ่งตามลักษณะทางกายภาพของขยะได้เป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑. **ขยะอินทรีย์ /ย่อยสลาย/ขยะเปียก** ( Compostable waste) หรือ มูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่จะไม่รวมถึงซากหรือ เศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ

๒. **ขยะรีไซเคิล** (Recyclable waste) หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่องเครื่องดื่มแบบ UHT กระจุกเครื่องดื่ม เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น สำหรับขยะรีไซเคิล เป็นขยะที่พบมากเป็นอันดับที่สองในกองขยะ กล่าวคือ พบประมาณ ๓๐% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

๓. **ขยะอันตราย** (Hazardous waste) หรือ มูลฝอยอันตราย คือ ขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกรรมมันตรังสี วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระจุกสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น ขยะอันตรายเป็นขยะที่มักจะพบได้น้อยที่สุด กล่าวคือ พบประมาณเพียง ๓% ของปริมาณขยะทั้งหมดใน กองขยะ

๔. **ขยะทั่วไป** (General waste) หรือ มูลฝอยทั่วไปคือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใสขนม ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติกเปื้อนเศษอาหาร โฟมเปื้อนอาหาร ฟิล์มเปื้อนอาหาร เป็นต้น สำหรับขยะทั่วไป เป็นขยะที่มีปริมาณใกล้เคียงกับขยะอันตราย กล่าวคือ จะพบประมาณ ๓% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

๕. **มูลฝอยติดเชื้อ** คือ มูลฝอยที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรค และการตรวจชันสูตรศพ หรือซากสัตว์รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ เช่น ซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการ ผ่าตัด การตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์ และการใช้สัตว์ทดลอง วัสดุของมีคม มีด เข็ม กระบอกฉีดยา

หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้ว สไลด์ แผ่นกระจกปิดสไลด์ วัสดุซึ่งสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือด ผลิตภัณฑ์ที่ได้จาก เลือด ผ่ากอส ผ่าต่าง ๆ และท่อต่าง เป็นต้น

### การบริหารจัดการบ่อขยะปัจจุบัน

จากข้อมูลการใช้บ่อทิ้งขยะของเทศบาลตำบลเวียงดงที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ปัจจุบันการบริหารจัดการบ่อทิ้งขยะดังกล่าว เทศบาลตำบลเวียงได้บริหารจัดการร่วมกับเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ ปัจจุบันเทศบาลตำบลเวียง และเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ ได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) **การบริหารจัดการขยะในพื้นที่ตำบลเวียง ร่วมกัน**

- ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการบ่อทิ้งขยะ/ปี เป็นจำนวนเงิน ๔๒๖,๐๐๐ บาท (ไม่รวมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรและค่าบำรุงรักษาเครื่องมือตลอดจนค่าน้ำมันเชื้อเพลิง)

- รายได้จากค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บขนขยะในเขตพื้นที่/ปี เป็นจำนวนเงิน ๓๗๔,๕๔๕ บาท

- สถิติปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บขนในเขตพื้นที่เทศบาลเวียงต่อวัน

ตั้งแต่เริ่มให้บริการเก็บขนขยะมูลฝอย ในเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๓ จนถึง พ.ศ.๒๕๕๔ จำนวนปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บขนในเขตพื้นที่เก็บขนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเวียง เฉลี่ยวันละ ๘ ตัน/วัน ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จำนวนปริมาณขยะมูลฝอยได้เพิ่มขึ้นได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยวันละ ๑๓ ตัน/วัน และตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๖ เป็นต้นมา ปริมาณขยะมูลฝอยได้เพิ่มอย่างทวีคูณ สืบเนื่องมาจากเริ่มมีการขยายตัวของเมือง มีการสร้างสิ่งปลูกสร้างเพิ่มมากขึ้น มีการอพยพแรงงานต่างถิ่นเข้ามาอยู่อาศัยเพื่อใช้แรงงานก่อสร้าง ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น เป็น ๒๓ ตัน/วัน และปัจจุบัน (พ.ศ.๒๕๕๙) ปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บขนมีปริมาณเฉลี่ยวันละ ๒๗ ตัน/วัน

### วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย เป็นแบบเทกอง

- ปัจจุบันเทศบาลตำบลเวียง และเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ ได้พยายามที่จะผลักดันให้บ่อทิ้งขยะของเทศบาลตำบลเวียง เป็นบ่อกำจัดขยะที่ได้มาตรฐาน หรือเป็นสถานีคัดแยกและขนถ่ายขยะมูลฝอย

### ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะ

- สภาพบ่อทิ้งขยะเป็นบ่อดินเดิมไม่ได้มีความลาดชันตามหลักวิชาการ ดังนั้น การฝังกลบขยะจึงไม่สามารถดำเนินการได้ (รถไม่สามารถลงถึงก้นบ่อได้) การนำขยะไปทิ้งในบ่อกำจัดจึงทำได้เพียงการเทกองตามบริเวณขอบบ่อ

- เกิดไฟลุกไหม้บ่อทิ้งขยะปีหนึ่งหลายครั้ง ซึ่งสาเหตุการเกิดไฟลุกไหม้ เป็นไปได้หลายสาเหตุ เช่น เกิดจากการหมักบ่มของขยะและเกิดเป็นแก๊สมีเทน เมื่อทำปฏิกิริยากับอากาศจึงลุกไหม้จากด้านล่างของกองขยะ หรือเกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้คนที่นำขยะไปทิ้งหรือคุ้ยหาขยะเพื่อไปขาย

- การปรับปรุงบ่อทิ้งขยะให้เป็นบ่อกำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ยังคงมีปัญหาอุปสรรคด้านงบประมาณและพื้นที่ กล่าวคือที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตป่าสงวนฯ และอยู่ห่างจากบ้านเรือนประชาชนตลอดจนแหล่งน้ำสาธารณะเพียง ๘๐๐-๑,๐๐๐ เมตรเท่านั้น

เทศบาลตำบลเวียง ดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแบบแยกประเภท ดังนี้

#### ๑. การทิ้งขยะมูลฝอย

๑.๑ ขยะทั่วไป เช่น กล่องนม โฟม ถุงพลาสติก ให้ล้างแล้วตากให้แห้ง เก็บรวบรวมใส่ถุงแล้วนำมาอัดที่เทศบาลเตรียมไว้ อัดทุกวันที่ ๑๐ และ ๒๐ ของเดือน

๑.๒ ขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผักผลไม้ ให้กำจัดภายในครัวเรือน

๑.๓ ขยะรีไซเคิล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ใหม่ หรือ คัดแยกภายในครัวเรือนเพื่อนำไปขายให้กับธนาคารขยะหมู่บ้าน หรือ ผู้ประกอบการรับซื้อของเก่า

๑.๔ ขยะอันตราย เช่น หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่มือถือ กระจกสารเคมี ฯลฯ ให้นำไปทิ้งในถังขยะอันตรายที่เทศบาลจัดเตรียมไว้ให้ ณ บริเวณหอประชุมประจำหมู่บ้าน

## ๒. การบริการเก็บขนขยะมูลฝอย

๒.๑ บริการเก็บขนขยะทั่วไป ในวันอังคาร และวันศุกร์ของสัปดาห์ โดยใช้รถบรรทุกขยะจำนวน ๒ คัน ได้แก่

๒.๑.๑ รถเก็บขนขยะแบบเปิดข้างเทท้าย ขนาด ๒.๕ ลบ.ม ประกอบด้วย พนักงานขับรถจำนวน ๑ คน พนักงานเก็บขยะ จำนวน ๓ คน

๒.๑.๒ รถเก็บขนขยะแบบเปิดข้างเทท้าย ขนาด ๕ ลบ.ม. ประกอบด้วย พนักงานขับรถจำนวน ๑ คน พนักงานเก็บขยะ จำนวน ๓ คน

๒.๒ บริการเก็บขยะรีไซเคิล ถุงพลาสติก กล่องนม ในวันพุธของสัปดาห์

๒.๓ บริการเก็บขยะอันตราย ทุกสิ้นเดือน

## บทที่ ๓

### ยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเวียง

#### ๑. วิสัยทัศน์

“ ลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่โดยชุมชนมีส่วนร่วม รวมถึงจัดระบบการเก็บรวบรวมขนส่ง ขยะมูลฝอยและขยะอันตรายแบบแยกประเภทเพื่อส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ”

## ๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของ เทศบาลตำบลเวียง

๒.๒ เพื่อให้มีแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในภาพรวมของเทศบาลตำบล เวียง และดำเนินการร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชน

๒.๓ เทศบาลตำบลเวียง นำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

## ๓. เป้าหมาย

เป้าหมายการดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะ มูลฝอย ของเทศบาลตำบลเวียง ประกอบด้วย

๓.๑ ขยะมูลฝอยมีการคัดแยกขยะแต่ละประเภทอย่างถูกต้อง โดยลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ จากปริมาณขยะที่มีอยู่

๓.๒ ของเสียอันตราย ได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัด ณ แหล่งที่รับกำจัดไม่น้อย กว่าร้อยละ ๕๐

๓.๓ มีการพัฒนารายได้จากขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หรือ ขยะรีไซเคิล ไม่น้อย กว่าร้อยละ ๘๐ ของปริมาณขยะรีไซเคิล

## ๔. กรอบแนวคิด

๔.๑ หลักการ ๓Rs ( Reduce, Reuse, Recycle ) เพื่อให้เกิดการใช้น้อย การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ ใหม่ ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ณ แหล่งกำเนิด ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชน ส่วนราชการในการจัดการ ขยะมูลฝอย การบริโภคที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนและประชาชนให้เกิดวินัยลดการบริโภค ที่ฟุ่มเฟือย เพื่อลดการเกิดขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย ณ แหล่งกำเนิด สนับสนุนการผลิตและการใช้ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีการใช้ซ้ำ การคัดแยกและนำขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายมา ใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุดก่อนการกำจัด

๔.๒ ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจรีไซเคิล รวมถึงการสร้างแรงจูงใจให้ครัวเรือน สถานศึกษา สถาน ประกอบการและ ภาคราชการ ในชุมชนให้คัดแยกและลดปริมาณในส่วนของภาคเอกชนต้องมีการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการใช้วัสดุที่สามารถใช้ซ้ำ หรือนำกลับมาแปรรูปใช้ใหม่ตาม หลักการ ๓Rs เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของ เสียอันตรายออกกฏระเบียบกำหนดอัตรา ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หลักเกณฑ์และมาตรฐานการลด คัดแยกเก็บ รวบรวม ขนส่ง และกำจัดขยะมูลฝอยของ เสียอันตรายชุมชน และมูลฝอยติดเชื้อ รวมถึงหลักเกณฑ์แนวทางการ จัดการ คู่มือปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในการ ดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย

๔.๓ ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสีย อันตราย ส่งเสริมบทบาทของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้มีจิตสำนึกและวินัยในการ จัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ตั้งแต่การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางจนถึงการกำจัดขั้นสุดท้ายให้ข้อมูล ข่าวสารและสามารถเข้าร่วมรับรู้ ให้ข้อเสนอแนะร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะ มูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่ต้น

บทที่ ๔  
แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย



เนื่องจากการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีห้วงระยะเวลาดำเนินการ ดังนั้น เพื่อกำหนด เป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจนและมีผลสัมฤทธิ์ภายใน ๑ ปี จึงกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ของเทศบาลตำบลเวียง ดังนี้

#### **๑. แผนงานระยะเร่งด่วน**

๑. ส่งเสริม การลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ใหม่ (๓ Rs)
๒. ส่งเสริม รณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติก และโฟม
๓. ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๔. ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัด ขยะมูลฝอยและของเสีย อันตรายชุมชน

#### **๒. แผนงานระยะยาว**

๑. โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะชุมชนอย่างยั่งยืน
- ๒.: รณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึก การลด คัดแยก เสริมสร้างความรู้การจัดการขยะอย่างต่อเนื่อง
๓. ออกเทศบัญญัติตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริการเก็บขยะ และการกำจัดขยะมูลฝอย

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	รายการที่จัดเก็บ			การกำจัดขยะมูลฝอย			
		ถุงพลาสติก / ก่อ้งนม	ขยะทั่วไปที่เหลือจากการคัดแยกแล้ว	ขยะอันตราย	ถุงพลาสติก / ก่อ้งนม	ขยะทั่วไปที่เหลือจากการคัดแยกแล้ว	ขยะอันตราย	ขยะอินทรีย์
๑	บ้านหัวเวียง	ทุกวันพุธของสัปดาห์	ทุกวันอังคาร และวันศุกร์	เดือนละ ๑ ครั้ง	อัดก้อนส่ง เอกชน ทำเชื้อเพลิง แห้ง	เทกอง ณ บริเวณ บ่อขยะบ้านหัวเวียง หมู่ที่ ๑	รวบรวมไว้ส่ง องค์การ บริหารส่วน จังหวัด เชียงรายกำจัด	ครัวเรือน กำจัดเอง โดย การทำปุ๋ย หมัก ให้เป็น อาหารสัตว์ ฯลฯ
๓	บ้านสบสม	ทุกวันพุธของสัปดาห์	ทุกวันอังคาร และวันศุกร์	เดือนละ ๑ ครั้ง				
๔	บ้านทุ่งดุก	ทุกวันพุธของสัปดาห์	ทุกวันอังคาร และวันศุกร์	เดือนละ ๑ ครั้ง				
๕	บ้านทุ่งทราย	ทุกวันพุธของสัปดาห์	ทุกวันอังคาร และวันศุกร์	เดือนละ ๑ ครั้ง				
๖	บ้านห้วยเม็ง	ทุกวันพุธของสัปดาห์	ทุกวันศุกร์	เดือนละ ๑ ครั้ง				
๙	บ้านดอนมหาวัน	ทุกวันพุธของสัปดาห์	ทุกวันอังคาร และวันศุกร์	เดือนละ ๑ ครั้ง				
๑๐	บ้านโจ้โก้	ทุกวันพุธของสัปดาห์	ทุกวันอังคาร และวันศุกร์	เดือนละ ๑ ครั้ง				
๑๑	บ้านทุ่งน่าน้อย	ทุกวันพุธของสัปดาห์	ทุกวันอังคาร และวันศุกร์	เดือนละ ๑ ครั้ง				
๑๓	บ้านทุ่งพัฒนา	ทุกวันพุธของสัปดาห์	ทุกวันอังคาร และวันศุกร์	เดือนละ ๑ ครั้ง				
๑๔	บ้านห้วยกอก	ทุกวันพุธของสัปดาห์	ครัวเรือนบริหารจัดการ ขยะเอง	เดือนละ ๑ ครั้ง				

ภาคผนวก

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ
๑. การรายงานข้อมูลในแบบรายงาน มฝ.๒ ครบร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ครัวเรือนใน เขตเทศบาลตำบล เวียง	-	ทต.เวียง	-
๒. การออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ การจัดการขยะมูลฝอย	ร้อยละ ๑๐๐	๑ ฉบับ	-	ทต.เวียง	-
๓. จัดทำคำสั่งคณะกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบล	ร้อยละ ๑๐๐	๑ ชุด	-	ทต.เวียง	-
๔. โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การจัดการ ขยะชุมชนอย่างยั่งยืน	ร้อยละปริมาณขยะที่ลดลง	๑ แห่ง	๗๐๐,๐๐๐	ทต.เวียง	
๕. กิจกรรมรณรงค์ ๓ ช : ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วม	ครัวเรือนใน เขตเทศบาลตำบล เวียง	๑๐,๐๐๐	ทต.เวียง	
๖. ครัวเรือนร้อยละ ๑๐๐ ที่มีบริเวณหรือ พื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือน ได้รับการส่งเสริมการจัดทำถังขยะเปียก	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วม	ครัวเรือนใน เขตเทศบาลตำบล เวียง	-	ทต.เวียง	-
๗. เทศบาลตำบลเวียง มีการจัดทำ ถังขยะเปียกรวม และมีการจัดเก็บขยะเปียก ที่ครัวเรือนคัดแยกไว้	ร้อยละ ๑๐๐	๑๑ หมู่บ้าน	๑๐,๐๐๐	ทต.เวียง	-
๘. โครงการการให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยการจัดการ ขยะในครัวเรือนการแยกขยะก่อนทิ้ง	ร้อยละของชุมชนที่เข้าร่วม	๑๑ หมู่บ้าน	-	ทต.เวียง	
๙. โครงการช่วยกันแยก ช่วยกันลด หมุดปัญหาขยะ	ร้อยละของชุมชนที่เข้าร่วม	๑๑ หมู่บ้าน	-	ทต.เวียง	-
๑๐. โครงการลดขยะ ใช้ถุงผ้า ถือปิ่นโต ลดโลกร้อน	ร้อยละของชุมชนที่เข้าร่วม	๑๑ หมู่บ้าน	-	ทต.เวียง	-
๑๑. ส่งเสริมกิจกรรม Big cleaning day	ร้อยละของชุมชนที่เข้าร่วม	๑๑ หมู่บ้าน	๕,๐๐๐	ทต.เวียง	-

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ
๑๒. โครงการห้องน้ำท่องถิ่นสะอาด และปลอดภัย	ร้อยละ ๑๐๐	๑ แห่ง	๓๐,๐๐๐	ทต.เวียง	ทต.เวียง
๑๓. รณรงค์การคัดแยกขยะ	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วม	๑๑ หมู่บ้าน	๑๕,๐๐๐	ทต.เวียง	ทต.เวียง
๑๔. อบรมให้ความรู้เรื่องขยะ และการคัดแยกขยะ	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วม	๑๑ หมู่บ้าน	๑๕,๐๐๐	ทต.เวียง	ทต.เวียง
๑๕. อบรมการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์จาก ขยะชีวภาพ	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วม	๑๑ หมู่บ้าน	๑๕,๐๐๐	ทต.เวียง	ทต.เวียง
๑๖. รณรงค์ให้ประชาชนลด ละ เลิก การ ใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วม	๑๑ หมู่บ้าน	๒๔,๐๐๐	ทต.เวียง	ทต.เวียง
๑๗. ส่งเสริมให้ร้านค้าชุมชนลด การบรรจุผลิตภัณฑ์ด้วยถุงพลาสติก และกล่องโฟม	ร้อยละของร้านค้าที่เข้าร่วม	๑๑ หมู่บ้าน	๑๐,๐๐๐	ทต.เวียง	ทต.เวียง